

Mateja Fumić Bistre

Ulica braće Pavlinića 3a, HR-51000 Rijeka

mfumic@ffri.hr

ANTROPONIMIJA U MATIČNOJ KNJIZI KRŠTENIH ŽUPE LOVRAN (1820. – 1860.)*

O matičnim je knjigama, kao izvorima za povijesna, sociološka, onomastička, povijesnojezična, pa i medicinska istraživanja, do sada već podosta napisano, a sve intenzivnijim radom na digitalizaciji građe hrvatskih arhiva one postaju dostupnije javnosti. Jedan je od kvalitetnih izvora za antroponomastička i ina istraživanja mrežna stranica *Family Search* (<https://www.familysearch.org>). Riječ je o bazi digitaliziranih i javno dostupnih matičnih knjiga rođenih, vjenčanih i umrlih iz cijeloga svijeta koju je objavilo Genealoško društvo Utah. Za potrebe smo ovoga rada analizirali imena i prezimena krštenika upisanih u matičnu knjigu krštenih župe Lovran od 2. siječnja 1820. do 1. siječnja 1860. i time nastavili popunjavati antroponimijski mozaik Lovranštine koji su dijelom analizirali i komentirali drugi istraživači na temelju različitih izvora.

Ključne riječi: Lovran, matične knjige, osobno ime, antroponimija, hrvatski jezik

1. Matična knjiga krštenih¹ župe Lovran (od 2. siječnja 1820. do 1. siječnja 1860.)

Na mrežnoj stranici *Family Search* dostupna je matična knjiga krštenih župe Lovran od 2. siječnja 1820. do 1. siječnja 1860². Pisana je, očekivano³,

* Ovaj je rad sufinanciralo Sveučilište u Rijeci projektom uniri-human-18-285.

1 Iako na mikrofilmu stoji da je riječ o matičnoj knjizi rođenih, s obzirom na to da su krštenici u nju upisivani prema datumu krštenja, a ne rođenja, ovu knjigu čitamo kao matičnu knjigu krštenih i u ostatku je rada tako i nazivamo.

2 U ovu su matičnu knjigu upisani krštenici od 2. siječnja 1820. do 29. prosinca 1890., no za potrebe smo ovoga rada izdvojili razdoblje od četrdeset godina koje smo proučili. Ekscerpiranje i analiziranje većeg broja imena premašivalo bi obime ovoga rada, a eventualna daljnja istraživanja omogućit će uspoređivanje i upotpunjavanje rezultata.

3 Tablični je način vođenja matičnih knjiga određen u Dalmaciji 1816. godine (usp. Dovranić 2002), a još ranije i na području Liburnije nalazimo takve zapise (usp. Morić-Mohorovičić i Car 2014).

tablično, a rubrike su na latinskome jeziku. Imena krštenika pisana su dvojako – talijanskim i latinskim jezikom, s tim da su do 5. studenoga 1829. imena krštenika upisivana, najvjerojatnije po volji zapisivača, obama jezicima, čak i na istoj stranici, pa tako nalazimo oblike *Antonius* i *Antonio* ili *Giusseppa* i *Josepha* neposredno jedan za drugim. Od navedenoga datuma do kraja knjige imena su zapisivana u latinskome obliku, no od 1861. godine zabilježeni su grafemi za hrvatske palatale u imenima i prezimenima (*Vincentius*, *Petruš*, *Marcenič*, *Keršanaz*).

Gledane vodoravno, rubrike su podijeljene u dva reda. U prvome stoje nadrubrike koje tumače na što se odnose podrubrike ispod njih. Tako iz nadrubrika saznajemo godinu za koju se vode podatci, što se od onoga zapisanog u podrubrikama odnosi na svećenika koji je krstio dijete, krštenika, roditelje i kumove, zatim kojoj vjeroispovijesti može pripadati krštenik, kojega je spola te je li dijete zakonito.

Iz podrubrika saznajemo redom: mjesec i dan krštenja, adresu stanovanja roditelja djeteta, ime i prezime svećenika koji je krstio dijete, ime i prezime djeteta te, iako rubrikom nije izrijekom propisano, najčešće i datum njegova rođenja, pripada li Katoličkoj, Pravoslavnoj ili Protestantskoj Crkvi, je li krštenik dječak ili djevojčica, je li dijete zakonito ili nezakonito, ime, prezime i zanimanje oca, ime i djevojačko prezime majke, imena i prezimena kumova te, najčešće, ime babice koja je porodila dijete, a iz posljednje rubrike stalež (zanimanje)⁴ kumova.

Iz rubrike u koju je bilježena adresa dade se iščitati koja je sve područja obuhvaćala župa Lovran pa tako nalazimo toponime *Laurana* (Lovran), *Tullissev* (Tuliševica), *Opricz* (Oprić), *Calli* (Kali), *S Franc^e* (Sveti Francišk).

Do 1844. godine u rubriku se upisivalo ime i prezime krštenika, a od 1844. godine samo ime. Uz osobno ime, u istu se rubriku bilježilo i jedno ili više krsnih imena. Prezimena su krštenici najčešće nasljeđivali, baš kao i danas, prema ocu. Ako je dijete rođeno izvan braka, ali je naknadno priznato⁵, nosilo je očevo prezime, no u rubrici je imena mogla stajati bilješka *illegitima* / *illegitimus*. S obzirom na velik broj zapisivača u ovoj matičnoj knjizi, zapisi u njoj nisu ujednačeni pa tako, uz poneke grafijske različitosti, uočavamo i nedosljednosti u bilježenju podataka – neki su svećenici upisivali u rubriku imena krštenika datum njegova rođenja, drugi nisu. Primjećujemo da su djeca krštena ili u razmaku od nekoliko dana od datuma rođenja ili, rjeđe, isti dan kada su rođena. U potonjemu slučaju uz njihovo ime ponekad stoji napomena *eadem dies* (isti dan). Uz neka je imena zapisivač znao zapisati i napomenu *primogenitus* (prvorodenac), i to mahom uz sinove. Ako je dijete mrtvorodeno, tada se umjesto imena upisivala napomena

4 I dok su uz imena roditelja, ponajprije očeva, mahom zabilježena njihova zanimanja, uz imena kumova češće su zapisivane bilješke poput *civis* (građani) ili *nobilis* (plemići), što nisu zanimanja, već staleži kojima su žitelji Lovranštine pripadali.

5 Nepriznatom djecom smatramo onu koju očevi nisu priznali, a nezakonitom onu koja su rođena izvan braka, ali su mogla biti priznata.

infans mortuus, a kako nije bilo kršteno, uz njegovo ime nema imena svećenika ni kumova. Bilježimo i nekoliko primjera u kojima je dijete rođeno i nadjenuto mu je ime, ali je preminulo prije krštenja pa uz njegovo ime, preko ostalih rubrika, stoji napomena da je novorođenče preminulo (*Appenna nato è battezzato in casa mori*).

Kada bi krštenici bili blizanci, njihove su rubrike imena obično bile povezane vitičastim zgradama uz koje je pisala bilješka *gemini / geminata*.

U iduće se tri rubrike, one koje donose podatke o vjeroispovijesti u kojoj je dijete kršteno, spolu i o tome je li dijete zakonito ili ne, upisivala crtica ili križić ispod odabrane kategorije. Bez većih iznenađenja, svi su upisani krštenici u izabranome dijelu korpusa kršteni u katoličkoj vjeri, no uz krštenika Carolusa Vittemberga (kršten 16. studenoga 1840.) zapažamo zanimljivu napomenu – name, u rubrici u koju treba zabilježiti vjeroispovijest stoji oznaka prekrštenoga kružića uz protestantsku vjeru te crtica, kojom se obično označavalo željeno polje, uz katoličku. Ispod krštenikova imena stoji napomena *ad religionem catholicam (...)*⁶, uz datum krštenja stoji *profesio fidei coram testibus* (ispovijedanje vjere u nazočnosti svjedoka), a u rubrici u koju se obično upisuju kumovi sada su upisani svjedoci (*testes*), i to Ioannes Wontschina i Franciscus Lettis, što vjerojatno znači da se Carolus Vittemberg rodio i odrastao kao protestant⁷, no u jednome se trenutku svoga života odlučio pokatoliti.

U rubrici u koju se bilježi zakonitost djeteta gdjekad uz naknadno priznato dijete stoji znak križića iznad ranije upisane crtice ispod rubrike *illegitimus* (nezakonit). U manjemu dijelu korpusa, točnije od studenoga 1850. do siječnja 1852., uočavamo rukom iscrtanu rubriku u kojoj je svećenik koji je vodio matičnu knjigu bilježio je li dijete bilo prvorodeno (*primogenitus*). Imena su babica, do 5. studenoga 1829., zapisana posred rubrika gdje se križićem označavala vjera i zakonitost djeteta, a od navedenoga datuma, dolaskom novoga svećenika, ime se babice zapisuje ispod imena kumova, uz napomenu *obstetrics* ili *obst.* u posljednjoj rubrici, ispod zanimanja kumova. Iz proučavanoga se dijela korpusa vidi da su najčešće djecu porađale Matthea Palmich i Ancila Depolli, a u malome je broju upisa zabilježeno ime Ioanna Petrineli.

Uz ime i prezime oca obično⁸ dolazi i njegovo zanimanje. Najčešće su tako muškarci težaci (*agricola / rusticus*)⁹, pomorci (*nauta*), a nerijetko nailazimo na gostioničare (*ostaro*), kovače (*fabro / faber*), stražare (*guardiono*), krojače (*sarto / sartor*), učitelje (*ludimagister*), radnike i radnice (*operarius, operaria*¹⁰). Uz pripadnike bogataških, plemićkih obitelji stajala je napomena *nobilis*.

6 Ostatak teksta nije u potpunosti čitak.

7 O članovima obitelji Vittemberg već je pisano kao o protestantskoj obitelji njemačkoga podrijetla koja je nastanjivala Lovran (usp. Žigulić i Biloš Žigulić 2018).

8 Ponovno, ovisno o volji i dosljednosti zapisivača, pa tako ponegdje nema upisanoga staleža.

9 Ovisno o tome čitamo li zapis na talijanskome (*agricola*) ili latinskome (*rusticus*).

10 Ovo je rijedak primjer gdje je uz ime majke krštenika zabilježeno zanimanje. Riječ je o zapisu od 20. ožujka 1859. gdje je poznata samo majka djeteta pa je vjerojatno zbog toga upisano njezino zanimanje iako to nije bio običaj u drugim zapisima gdje otac nije priznao dijete.

Ako je dijete nezakonito te ako kasnije nije priznato, uz njegovo se ime ne piše prezime. Ako je dijete priznato, tada nosi očevo prezime, a ponegdje, što ponovno ovisi o volji zapisivača, stoji i kratka bilješka kojom se potvrđuje priznavanje očinstva te imena svjedoka, kao u zapisu od 3. travnja 1834.: „Ego Nicolaus Zupar sum pater. Nicolaus Battestin testis, Joseph Mauretich testis” ili od 29. ožujka 1835.: „Michael Marcenich rusticus se efse patrem affirmat. Franciscus Battestin testis, Matheus Pagnich testis”.

Krštenici obično imaju dvoje kumova i kuma, a uz njihova su imena u posljednjoj rubrici također zapisani njihovi staleži, odnosno zanimanja. Uočavamo da neke od tih zapisa bilježimo samo uz imena kumova, ne i imena roditelja, primjerice *civis* (građanin). Treba napomenuti da je bilježenje zanimanja oca i kumova imalo prvenstveno funkciju identifikacije ljudi jer je inventar imena i prezimena, kao što ćemo u nastavku vidjeti, prilično oskudan pa nije rijetkost da više osoba nosi isto ime i prezime.

Za proučavanu su župu dostupne i druge matične knjige¹¹ pa ovim radom nastojimo tek započeti popunjavanje antroponomastičkog mozaika Lovranštine 19. stoljeća. Iz matične smo knjige ekscerpitali i komentirali osobna imena, prezimena i obiteljske nadimke krštenika primarno kako bismo pokušali utvrditi njihovu čestotnost¹² i podrijetlo, zatim prikazali kako su sve djeca dobivala ime (je li ono naslijeđeno prema roditelju, svecu ili kojim trećim načinom), ali i prikazali koje se sve nejezične činjenice mogu iščitati iz matičnih knjiga. Antroponomastičke su podatke Lovranštine dosad iz različitih vrela interpretirali i drugi istraživači¹³, a ovim radom želimo doprinijeti proučavanju antroponimije toga kraja te dati prilog ocrtavanju ondašnjih kulturoloških i društvenih tekovina.

2. Analiza osobnih imena

U korpusu je zabilježeno 310 imena među 3483 upisana krštenika¹⁴, što govori da je inventar imena relativno ograničen. Imena su, kako smo već naveli, zapisana na talijanskome i latinskome jeziku te u deminutivno-hipokorističkom obliku (primjerice, *Nicolina* i *Nicoletta*). Takva imena smatramo etimolo-

11 Za proučavanu su župu dostupne i matične knjige rođenih od 1714. do 1718. te od 1726. do 1819., matične knjige vjenčanih od 1771. do 1824., od 1821. do 1894. te od 1894. do 1911. i matične knjige umrlih od 1771. do 1832., od 1811. do 1903. te od 1821. do 1907.

12 Kao što će u nastavku biti prikazano, osobna imena, prezimena te obiteljski nadimci navedeni su prema čestotnosti, a kada je riječ o antroponimima jednake čestotnosti, uzet je u obzir abecedni redosljed.

13 O antroponimiji na području Lovranštine pisali su Robert Doričić i Ivana Eterović (2014) te Anđela Frančić (2014), a vrijedna se antroponimijska građa može pronaći i u radovima Roberta Žigulića i Sanje Biloš Žigulić (2012, 2014, 2016, 2018).

14 Kako smo već naveli, u matičnu su knjigu upisana i mrtvorodena djeca, koja nisu krštena, te djeca koja su preminula nakon rođenja, prije ili nakon krštenja. Mrtvorodenu djecu, dakle onu kojoj nije nadjeveno ime, izuzeli smo iz ukupnoga broja, dok smo djecu koja su imala ime, bez obzira na to bila ona krštena ili ne, ubrojili.

gijski jednakima, ali izrazno različitima, kao i ona koja se pojavljuju u svojim varijantnim oblicima, gdje je grafijska različitost vjerojatno rezultat zapisivačeve volje (*Francisca / Francesca, Mathildes / Matildes, Ludovico / Lodovico*). Uz svako ime navodimo koliko je puta zabilježeno u korpusu:

Ženska osobna imena

Maria (529), *Antonia* (241), *Francisca* (117) / *Francesca* (26), *Catharina* (118) / *Cattarina* (22), *Anna* (95), *Helena* (15) / *Elena* (13) / *Hellena* (7), *Vincentia* (30) / *Vincenza* (1), *Ioseffa* (27) / *Gioseffa* (1), *Ioanna* (26) / *Gioanna* (2), *Matthea* (11) / *Mathea* (9) / *Mattea* (8), *Petrina* (26) / *Petronila* (2), *Rosaria* (18) / *Rosalia* (5) / *Rosa* (3) / *Rosina* (1), *Theresia* (21) / *Teresa* (6), *Ludovica* (23) / *Lodovica* (1), *Lucia* (19), *Natala* (13) / *Natalina* (3) / *Natalia* (1), *Felix* (8) / *Fortunata* (5) / *Felicitas* (3), *Angela* (7) / *Angelina* (4), *Carolina* (10) / *Carola* (1), *Celestina* (11), *Elisabeth* (6) / *Elisabetha* (4), *Margarita* (6) / *Margaretha* (2) / *Margaritha* (1) / *Margherita* (1), *Paschala* (7) / *Paschalina* (1) / *Pasqualina* (1), *Mathia* (3) / *Mattia* (3) / *Matthia* (2), *Juliana* (6) / *Julia* (1), *Sanctina* (4) / *Santina* (2) / *Sanetina* (1), *Christina* (4) / *Cristina* (2), *Elvira* (6), *Adela* (3) / *Adelina* (2), *Aloysia* (4) / *Aloisia* (1), *Amalia* (5), *Leopoldina* (5), *Victoria* (5), *Filomena* (3) / *Filumena* (1), *Innocentina* (4), *Jacoba* (4), *Justina* (3) / *Giusta* (1), *Lorenza* (3) / *Lorena* (1), *Marianna* (4), *Michaela* (2) / *Michelina* (2), *Nicolina* (4), *Olivia* (3) / *Oliva* (1), *Paolina* (4), *Philippa* (3) / *Philipa* (1), *Sophia* (4), *Maxima* (3), *Maria Magdalena* (3), *Mathildes* (1) / *Matildes* (1) / *Metilde* (1), *Albina* (2), *Anastasia* (2), *Benedetta* (1) / *Benedicta* (1), *Clementina* (2), *Fidela* (2), *Georgina* (2), *Ida* (2), *Jacomina* (2), *Rudolpha* (2), *Susana* (2), *Virginia* (2), *Agatha* (1), *Andriana* (1), *Beatrix* (1), *Benjamina* (1), *Bogomila* (1), *Cecilia* (1), *Clara* (1), *Cleotilda* (1), *Constantina* (1), *Cunegunda* (1), *Dominica* (1), *Eleonora* (1), *Emma* (1), *Erminia* (1), *Ernesta* (1), *Eugenia* (1), *Euphemia* (1), *Faustina* (1), *Hedwigis* (1), *Henrica* (1), *Hermenegilda* (1), *Hieronyma* (1), *Isidora* (1), *Ioachina* (1), *Juditha* (1), *Laurentia* (1), *Leonida* (1), *Ludmilla* (1), *Marta* (1), *Nepomucena* (1), *Regina* (1), *Rufina Secunda*¹⁵ (1), *Silvana* (1), *Valentina* (1), *Veronica* (1).

Ženska krsna imena

Maria (67), *Antonia* (30), *Theresia* (16) / *Theresa* (2), *Francisca* (10) / *Francesca* (5), *Josepha* (14) / *Ioseffa* (1), *Anna* (13), *Catharina* (12) / *Cattarina* (1), *Filomena* (7) / *Filumena* (6), *Rosaria* (10) / *Rosa* (3), *Ioanna* (12), *Felix* (5) / *Felicitas* (2) / *Felice* (1) / *Fortun* (1) / *Fortunata* (1), *Leopoldina* (7), *Lucia* (7), *Vincentia* (3) / *Vincentia* (2) / *Vincentina* (1) / *Vicenza* (1), *Aloysia* (6), *Carolina*

¹⁵ Djevojčica *Rufina Secunda* dobila je ime po sestrama kršćanskim mučenicama *Rufini* i *Sekundi* koje su živjele u 3. stoljeću. S obzirom na to da se u kršćanstvu ove dvije svete slave na isti dan (10. srpnja, kada je djevojčica i krštena), ime smo djevojčice promatrali kao jedno, a ne kao dva (ime dobiveno po rođenju i krsno ime), odnosno na jednak način na koji promatramo imena poput *Marije Magdalene*, *Ivana Nepomuka* ili *Ivana Krstitelja*.

(6), *Matthea* (3) / *Mattea* (2) / *Mathea* (1), *Paschala* (5) / *Paschalina* (1), *Ludovica* (4) / *Ludovita* (1), *Michaelina* (3) / *Michaela* (2), *Sanctina* (3) / *Sancta* (1) / *Santina* (1), *Susana* (5), *Celestina* (4), *Elisabeth* (3) / *Elisabetta* (1), *Helena* (2) / *Elena* (1) / *Hellena* (1), *Justina* (4), *Margaritha* (2) / *Margaretha* (1) / *Margarita* (1), *Nicolina* (3) / *Nicoletta* (1), *Paolina* (3) / *Paulina* (1), *Victoria* (4), *Angela* (2) / *Anjela* (1), *Giulia* (1) / *Julia* (1) / *Juliana* (1), *Jacomina* (3), *Natala* (3), *Olivia* (3), *Regina* (3), *Philipa* (2) / *Philippa* (1), *Amalia* (2), *Brigita* (2), *Christina* (2), *Clementina* (2), *Clotilde* (1) / *Clotildes* (1), *Eugenia* (2), *Gasparina* (2), *Mathia* (2), *Mathildes* (1) / *Methildes* (1), *Adelaide* (1), *Apolonia* (1), *Atilea* (1), *Augusta* (1), *Barbara* (1), *Casparina* (1), *Cecilia* (1), *Crescentia* (1), *Domifilla* (1), *Eleonora* (1), *Emma* (1), *Enrica* (1), *Erminia* (1), *Eufrasia* (1), *Euphemia* (1), *Faustina* (1), *Fedela* (1), *Fidelis* (1), *Florinda* (1), *Gertila* (1), *Innocenta* (1), *Isidora* (2), *Irene* (1), *Jacoba* (1), *Laurentia* (1), *Liberata* (1), *Lorenza* (1), *Marianna* (1), *Massima* (1), *Melania* (1), *Petrina* (1), *Philiberta* (1), *Romana* (1), *Silvana* (1), *Sophia* (1), *Stephana* (1), *Veronica* (1), *Walburga* (1).

Muška osobna imena

Ioannes (225) / *Giouanni* (44) / *Gian* (2) / *Ioan* (1), *Antonius* (262) / *Antonio* (42) / *Anton* (1), *Josephus* (197) / *Giuseppe* (37) / *Joseph* (6), *Franciscus* (134) / *Francesco* (37) / *Francisco* (8), *Andreas* (83) / *Andrea* (15), *Mattheus* (69) / *Matheus* (20), *Mathias* (28)¹⁶ / *Mattio* (23) / *Mathia* (6) / *Matthias* (5) / *Matio* (1) / *Mattias* (1), *Nicolaus* (54) / *Niccolo* (10), *Vincentius* (47) / *Vicenzo* (3), *Jacobus* (41) / *Giacomo* (8), *Georgius* (36) / *Giorgio* (4) / *Georgio* (2), *Petrus* (19) / *Pietro* (1), *Leopoldus* (19), *Casparus* (7) / *Caspar* (4) / *Casper* (1) / *Gasparo* (4) / *Gasparus* (2), *Michael* (13) / *Michaele* (5), *Ludovicus* (14) / *Lodovico* (1) / *Ludovico* (1), *Felix* (7) / *Fortunatus* (2) / *Fortunates* (1) / *Fortunato* (1) / *Felice* (1), *Ferdinandus* (11) / *Ferdinando* (1), *Natalis* (10) / *Natale* (1) / *Natalino* (1), *Paschalis* (8) / *Paschalin* (1) / *Pasquale* (1), *Thomas* (9) / *Tomaso* (1), *Sanctus* (8), *Carolus* (7) / *Carlo* (1), *Martinus* (6) / *Martino* (1), *Seraphinus* (4) / *Seraphin* (2) / *Seraphino* (1), *Benedictus* (5) / *Benedeno* (1), *Ioannes Nepomucenus* (6), *Paulus* (6), *Pius* (6), *Stephanus* (4) / *Stefano* (2), *Benjamin* (5), *Gregorius* (5), *Alexander* (4), *Blasius* (4), *Philippus* (2) / *Philipus* (1) / *Filippo* (1), *Ioannes Baptista* (4), *Silvester* (3) / *Silvestar* (1), *Stanislaus* (4), *Victor* (3) / *Vittore* (1), *Aloysius* (2) / *Aloisio* (1), *Augustinus* (3), *Cosma* (3), *Erminius* (3), *Federicus* (2) / *Federitus* (1), *Marian* (1) / *Mariannus* (1) / *Mariano* (1), *Maximilianus* (3), *Rochus* (3), *Silvius* (3), *Simeon* (3), *Adam* (1) / *Adamus* (1), *Adolfo* (1) / *Adolphus* (1), *Albertus* (2), *Atilius* (1) / *Attilius* (1), *Bernardeus* (1) / *Bernardus* (1),

16 U *Rječniku suvremenih hrvatskih imena* (usp. Čilaš Šimpraga i dr. 2018: 204–205) objašnjeno je da imena Matej i Matija dolaze od hebrejskoga *mattitjāh(w)* i *mattanjāh (ū)* ‘Jahvin dar’, no iz evanđelja je jasno da je riječ o dvjema različitim osobama, odnosno o evanđelistu Mateju, cariniku, čiji se spomendan slavi 21. rujna, i apostolu Matiji „koji je, nakon što je Juda Iškariotski izdao Isusa za trideset srebrnjaka, izabran za dvanaestoga apostola te je propovijedao evanđelje u Etiopiji i Judeji” (Čilaš Šimpraga i dr. 2018: 205), a čiji se spomendan slavi 14. svibnja. Zbog toga i u ovom radu razlikujemo imena *Mattheus* i *Mathias* te njihove varijantne oblike.

Cijriacus (1) / *Ciriacus* (1), *Clemens* (2), *Ernestus* (2), *Eugenius* (2), *Gaudentius* (2), *Lorenzo* (2), *Raimondo* (1) / *Raimundus* (1), *Rodolphus* (2), *Salvator* (1) / *Saverio* (1), *Santiuz* (1) / *Santo* (1), *Sebastiano* (1) / *Sebastianus* (1), *Aaron* (1), *Agostino* (1), *Albinus* (1), *Alphonsus* (1), *Apolinarus* (1), *Archangelus* (1), *Aristidis* (1), *Caetano* (1), *Casimirus* (1), *Castulus* (1), *Cornelius* (1), *Cristophorus* (1), *Daniel* (1), *Deodatus* (1), *Dominicus* (1), *Donatus* (1), *Enea* (1), *Euaristus* (1), *Fabianus* (1), *Gustavus* (1), *Hennrius* (1), *Herculanus* (1), *Ignatius* (1), *Januarius* (1), *Joachim* (1), *Ioannes de Deo* (1), *Lucas* (1), *Marrino* (1), *Melchior* (1), *Narcisus* (1), *Nicodemus* (1), *Odo* (1), *Olivus* (1), *Orestus* (1), *Quodomarus* (1), *Rocco* (1), *Romolo* (1), *Sephirus* (1), *Sinus* (1), *Spiridione* (1), *Theotimus* (1), *Valentinus* (1), *Viglio* (1).

Muška krsna imena

Antonius (37) / *Antonio* (8) / *Anton* (1), *Josephus* (19) / *Giuseppe* (7) / *Joseph* (2), *Franciscus* (20) / *Francisco* (3) / *Francesco* (2), *Ioannes* (22), *Iacobus* (7) / *Giacomo* (4), *Nicolaus* (9) / *Niccolo* (2), *Andreas* (10), *Mattheus* (8) / *Matheu* (1) / *Matheus* (1), *Vincentius* (10), *Felix* (4) / *Felice* (1) / *Fortun* (1) / *Fortunates* (1) / *Fortunatus* (1), *Carolus* (6) / *Carlo* (1), *Leopoldus* (5) / *Leopoldo* (1) / *Leopold* (1), *Petrus* (7), *Paschalis* (2) / *Pasquale* (2) / *Pascalis* (1) / *Paschales* (1), *Aloysius* (5), *Ferdinandus* (5), *Lucas* (3) / *Luca* (2), *Natalis* (5), *Gasparo* (2) / *Caspar* (1) / *Casparus* (1), *Innocens* (3) / *Innocentius* (1), *Augustus* (4) / *Augustino* (1), *Mattio* (2) / *Mattia* (1) / *Mathias* (1) / *Matthias* (1), *Michael* (2) / *Michiele* (2), *Philippus* (4), *Blasius* (3), *Federicus* (1) / *Frederico* (1) / *Federitus* (1), *Georgius* (2) / *Giorgio* (1), *Thomas* (2) / *Tomas* (1), *Alexander* (2), *Bernardus* (2), *Cosma* (1) / *Cosmas* (1), *Fabiano* (1) / *Fabianus* (1), *Gaudentius* (2), *Gedeon* (2), *Joachim* (2), *Juliano* (1) / *Julianus* (1), *Liberalis* (1) / *Liberato* (1), *Ludovicus* (2), *Paolo* (1) / *Paulus* (1), *Rafaele* (2), *Silvester* (1) / *Silvestro* (1), *Simeon* (2), *Stephanus* (2), *Victor* (1) / *Vittore* (1), *Xaverius* (2), *Akarius* (1), *Amercius* (1), *Anastasio* (1), *Appolinaris* (1), *Arturus* (1), *Bellarminus* (1), *Benedictus* (1), *Benjamin* (1), *Bonaventura* (1), *Cajetamus* (1), *Cantius* (1), *Casmirus* (1), *Castulos* (1), *Celestinus* (1), *Celsus* (1), *Ciriaco* (1), *Clement* (1), *Constantinus* (1), *Eduardus* (1), *Emilius* (1), *Eugenius* (1), *Eusebius* (1), *Honorius* (1), *Rolandus* (1), *Silveseter* (1), *Vigilius* (1), *Gian Nepomucenus* (1), *Gregorius* (1), *Gulielmus* (1), *Henricus* (1), *Hugo* (1), *Ioannes Baptista* (1), *Marco* (1), *Mariannus* (1), *Martialis* (1), *Massimo* (1), *Michael* (1), *Moses* (1), *Nepomucens* (1), *Norbertus* (1), *Philibertus* (1), *Pius* (1), *Rochus* (1), *Rugerus* (1), *Sanctus* (1), *Sebastianus* (1), *Stanislaus* (1), *Ubaldo* (1), *Urbanus* (1), *Rudolphus* (1), *Raymundus* (1), *Vitus* (1).

Većina je osobnih i krsnih imena kršćanskoga sloja, što ne čudi s obzirom na to da su svi krštenici upisani kao rimokatolici pa su njihovi roditelji slijedili odluke Tridentskoga koncila da se djeci krštenoj u rimokatoličkoj vjeri nadjenu svetačka imena (usp. Frančić 2016: 496), odnosno imena koja se semantički po-

vezuju s kršćanskim blagdanima (*Natala, Natalis, Paschalina, Paschalis*) i kršćanstvom uopće (*Santina, Sanctus, Deodatus, Domifilla, Fidela*).

U proučavanome dijelu matične knjige krštenih nalazimo samo četiri imena slavenskoga podrijetla – *Bogomila, Ludmilla, Stanislaus* i *Casmirus*. U imenima *Stanislaus* i *Casmirus* zapisivač rabi latinizirani oblik narodnih, slavenskih imena, dodavanjem klasičnoga sufiksa *-us*. U pisanju <I> uočavamo kolebanja, kao i u ostatku korpusa, pa u imenu *Ludmilla* uočavamo geminirani oblik, kao i u talijaniziranim i latinskim oblicima antroponima i toponima (*Tullisev, Calli, Domifilla, Hellena*), a u imenu *Bogomila* ne.

Nalazimo i više imena klasičnoga (*Hellena*¹⁷, *Sophia, Olivia, Enea, Leonida, Virginia, Silvana, Regina, Felix, Filomena, Fortunata, Fortunates, Alexander, Orestus, Olivus, Aristidis, Romolo, Januarius*), zatim germanskoga (*Elvira, Adela, Gustavus, Rodolphus, Erminius, Odo, Rugerius*) i jedno keltskoga podrijetla (*Arturus*).

Iako krštenici najčešće imaju samo jedno ime, nije rijetkost da imaju i krsno ime, bez obzira na to je li osobno ime kršćanskoga sloja ili ne. Obično se djeci daje jedno krsno ime, ali ima upisa s dvama ili čak trima imenima: *Ioannes Nepomucenus Simeon Ferdinandus Franul*¹⁸, zatim *Ida Maria Amalia Terdich*¹⁹ ili *Catharina Anna Anjela Pribicsevics*²⁰. Krsna su imena djeca mogla dobivati iz više razloga – ako im je osobno ime bilo nekršćanskoga sloja, obično im se nadijevalo još jedno ime prema svecu zaštitniku, primjerice *Isidora Giacovafich* nosi krsno ime *Francisca*²¹, *Carolina Kokich* nosi ime *Maria*²², *Vittore Bradicich* nosi ime *Francesco*²³, a *Ludmilla Nudera* ime *Margaretha*²⁴. Treba napomenuti kako ovo nije pravilo pa su u korpusu pronađena imena, doduše rijetka, koja nisu kršćanskoga sloja, ali uz koja ne dolazi krsno ime, primjerice *Albertius*²⁵ ili *Federicus*²⁶. Krsna su se imena mogla nasljeđivati i prema imenima roditelja, primjerice već spomenutoj *Margariti Mariji Josephi* otac je *Josephus Poschich*, a majka *Maria rođ. Poschich*²⁷, a isto je i s *Franciscusom Castulusom Curelichem*, čiji se otac zvao *Castulus Curelich*²⁸. Naravno, uvijek postoji mogućnost da su

17 Iz niza gore navedenih etimologijski jednakih, ali izrazno različitih imena navodimo samo po jedan primjer.

18 Zapis od 7. lipnja 1837.

19 Zapis od 24. travnja 1842.

20 Zapis od 3. rujna 1837.

21 Zapis od 31. srpnja 1858.

22 Zapis od 13. srpnja 1858.

23 Zapis od 20. travnja 1826.

24 Zapis od 15. lipnja 1826.

25 Zapis od 19. studenoga 1844.

26 Zapis od 2. veljače 1843.

27 Zapis od 21. kolovoza 1847.

28 Zapis od 15. ožujka 1827.

roditelji djeci dodjeljivali pomodna krsna imena ili imena naslijeđena prema nekom daljem pretku, u što nemamo uvid, primjerice *Amalia Maria Clotilde Terdich*²⁹ ili *Jacobus Appolinaris*³⁰.

Primjećujemo da su roditelji djece s, za ono vrijeme, rijetkim imenima obično bili stranci (*Amalia Julia Wandling*³¹ te njezina braća *Albertus Wandling*³² i *Federicus Wandling*³³), pomorci (otac *Ernestusa Gedeona Lettisa* bio je *Antonius Lettis*, pomorski kapetan (*cap. nauta*)³⁴, otac *Maxilimianusa Ioannesa Antoniusa Cercicha* bio je *Ioannes Cercich*, pomorac (*nauta*)³⁵, otac *Aristidisa Antoniusa Blecicha* bio je *Francscus Blecich*, pomorac (*nauta*)³⁶ ili su izvršavali kakvu visoku dužnost u društvu (otac *Silvestra Liberalisa Voncine* bio je *Ioannes Voncina*, učitelj pučke škole (*magister trivialis scuole*)³⁷), pa su se vjerojatno putujući i čitajući upoznali s tim imenima.

Kako se vidi iz popisa imena, *Felix / Fortunes* je dvorodno ime, odnosno nadijevalo se djevojčicama i dječacima. Ova bismo imena mogli okarakterizirati kao zaštitna, profilaktička imena jer primjećujemo da su nerijetko očevi djece koja su nosila ova imena bili pomorci pa je ime vjerojatno motivirano srećom koju su njihovi očevi zazivali ploveći morem:

Datum krštenja krštenika	Ime i prezime krštenika	Ime, prezime i zanimanje oca
3. kolovoza 1826.	Fortunata Ruppanni	Francesco Ruppanni, <i>nauta</i>
28. listopada 1826.	Fortunato Prischich	Giouanni Prischich Lucich, <i>nauta</i>
6. rujna 1833.	Felix Regina Lenaz	Franciscus Lenaz, <i>nauta</i>
15. lipnja 1835.	Felix Domifilla Cercich	Ioannes Cercich, <i>nauta</i>
7. travnja 1836.	Fortunatus Felix Prischich	Ioannes Prischich Lucich, <i>nauta</i>
16. srpnja 1837.	Felix Filumena Bercich	Mattheus Bercich, <i>nauta</i>
17. lipnja 1842.	Felix Regina Blecich	Casparus Blecich, <i>nauta</i>
9. rujna 1844.	Felix Zupar	Nicolaus Zupar, <i>nauta</i>
26. listopada 1850.	Maria Felix Prischich	Antonius Prischich, <i>nauta</i>
26. listopada 1850.	Adela Felix Ioanna Zupar	Henricus Zupar, <i>nauta</i>

29 Zapis od 28. svibnja 1826., roditelji su *Giacinio* i *Antonia Terdich*.

30 Zapis od 23. srpnja 1827., roditelji su *Antonius* i *Rosa Bassa*.

31 Zapis od 8. srpnja 1841.

32 Zapis od 19. studenoga 1844.

33 Zapis od 2. veljače 1843.

34 Zapis od 29. siječnja 1831.

35 Zapis od 9. studenoga 1844.

36 Zapis od 26. svibnja 1858.

37 Zapis od 1. siječnja 1828.

Kako smo već napomenuli, djeca mogu nasljeđivati imena roditelja, najčešće oca:

Datum krštenja krštenika	Ime i prezime krštenika	Ime i prezime oca
8. ožujka 1820.	Francesco Palmich	Francesco Palmich Bertossich
28. ožujka 1820.	Giuseppe Letis	Giuseppe Letis
15. travnja 1820.	Giouanni Prischich	Giouanni Prischich
16. travnja 1820.	Mattio Mihalich	Mattio Mihalich Martinacich
10. svibnja 1821.	Ioanna Marussich	Ioannes Marussich
9. kolovoza 1829.	Francesco Ciriaco Curelich	Francesco Curelich
14. rujna 1829.	Francesca Sorich Fazolin	Francesco Sorich
15. studenog 1832.	Vincentia Colmanich	Vincentius Colmanich
13. listopada 1837.	Andreas Giagnetich	Andreas Giagnetich
13. listopada 1837.	Ioannes Tominich	Ioannes Tominich
29. lipnja 1858.	Nicolaus Martincich	Nicolaus Martincich

Krštenici rjeđe nasljeđuju ime majke:

Datum krštenja krštenika	Ime i prezime krštenika	Ime i djevojačko prezime majke
19. veljače 1820.	Francesca Miscinich	Francesca Mandich
7. rujna 1829.	Mattea Ghersin	Mattea Sirotgnak
15. rujna 1820.	Cattarina Pericich	Cattarina Cepich
24. travnja 1821.	Antonius Martincich	Antonia Vischich
13. svibnja 1821.	Maria Orouaz	Maria Blaxenich
21. travnja 1825.	Antonio Gasparinich	Antonia Zmarich

Izdvajamo blizance *Giouannija* i *Mariju Francescu Franul* krštene 18. rujna 1820., koji nose ime oca (*Giouanni*), odnosno majke (*Maria* rođ. *Minak*). Iako nije pravilo, prvorodeni blizanac³⁸ ponekad jedini nasljeđuje ime roditelja. Tako su 28. lipnja 1827. krštene blizanke *Francesca Antonia* i *Petrina Battestin*, ali samo prva upisana nosi ime naslijeđeno od oca (*Franciscus*) i majke (*Antonia*). Isto je i s *Franciscom* i *Rosom Stiglich*, krštenima 31. siječnja 1833., u kojih samo prvoupisana nosi ime njihova oca *Franciscusa*.

³⁸ Iako je riječ o matičnoj knjizi krštenih, pretpostavljamo da je prvorodeni blizanac onaj koji je prvi upisan u matičnu knjigu krštenih, tim više što taj nosi naslijeđeno ime roditelja.

Imena krštenici mogu dobivati i prema svecu zaštitniku ili blagdanu koji se obilježava na dan njihova krštenja ili, rjeđe, rođenja. Krajem prosinca tako nije neobično vidjeti imena poput *Natala*, *Natalina*, *Natalis*³⁹, što je sve motivirano blagdanom Božića, a u ožujku i travnju imena *Paschalina*, *Paschales*⁴⁰ i njihove izvedenice motivirane blagdanom Uskrsa. Na dan svetoga Stjepana, 26. prosinca 1820. kršten je *Stefano Maurich*, na Sveta tri kralja (6. siječnja) i nekoliko dana prije kršteni su *Melchior Giacich*⁴¹ i *Matthea Gasparina Kruxich Antich*⁴². Nevina se dječica obilježavaju 28. prosinca pa je zato *Ioannes Ferrari*, kršten 27. prosinca 1826., dobio krsno ime *Innocentius*. Spomendan je svetomu Blažu 3. veljače pa dječak kršten toga dana 1830. godine nosi ime *Blasius Battestin*. U ožujku nije rijetkost da je osobno ili krsno ime djeteta Josip jer se 19. ožujka slavi spomendan ovoga sveca (*Giuseppe Palmich*, *Giuseppe Miscinich*, *Giuseppe Turcovich*, *Giuseppe Mussich* te *Giuseppe Palmich Kruxich* kršteni su u razdoblju od 1. do 9. ožujka 1821.), a u travnju Juraj, prema spomendanu svetomu Jurju 23. travnja. Tako je od 8. do 15. travnja 1821. u matičnu knjigu upisano četvero novih krštenika i svi nose ime toga sveca (*Georgius Palmich*, *Georgio Stepanich*, *Georgio Gasparinich* i *Georgio Blaxinich*). Spomendan svete Marije Magdalene obilježava se 22. srpnja pa je u čast svete djevojčica *Maria Magdalena Sepich*, krštena 22. srpnja 1828., dobila ime, dok su u spomen na Ivana Krstitelja ime dobili *Ioannes Baptista Battestin* kršten 25. kolovoza 1824. i *Ioannes Baptista Palmich* kršten 25. lipnja 1839. (spomendan je ovom svecu 24. lipnja i 29. kolovoza).

3. Analiza prezimena

U proučavanome je korpusu pronađeno 339 prezimena, što govori da, kada se uspoređi s brojem od 3483 krštenika, inventar prezimena nije osobito razveden. U nastavku donosimo popis prezimena te koliko su puta zapisana u korpusu⁴³:

39 Navodimo nekoliko zapisa kojima potvrđujemo navedeno (datum u zagradama označuje datum krštenja): *Natalina Francesca Terdich* (19. prosinca 1820.), *Natalino Fabianich* (19. prosinca 1820.), *Natalina Lenacz* (24. prosinca 1820.), *Natalina Marich* (14. prosinca 1825.).

40 Primjerice, *Mattio Pasquale Vidussich* (26. ožujka 1825.), *Pasqualina Marcenich* (5. travnja 1828.), *Paschalina Chamsa* (7. travnja 1830.). Doduše, uočavam i manje zapisa ovoga imena na datume kada se Uskrs nije slavio (Uskrs se slavi na prvu nedjelju nakon prvoga punog mjeseca proljetnoga ekvinocija, odnosno najranije 21. ožujka, a najkasnije 25. travnja), primjerice *Paschala Ghersanich* (27. veljače 1831.).

41 Zapis od 4. siječnja 1820.

42 Zapis od 6. siječnja 1827.

43 U ovome je popisu zabilježeno nešto manje prezimena u odnosu na broj imena jer nepriznatoj djeci u rubriku nije zapisano prezime. Usto, u dvama je zapisima prezime nečitko zbog razli-
vene tinte.

Prezimana

Palmich (113), *Martincich* (103), *Kersanaz* (93) / *Kersanacz* (6), *Mihalich* (84) / *Michalich* (1), *Stiglich* (81), *Prischisc* (78), *Terdich* (71), *Persich* (63) / *de Persich* (4) / *Perscich* (1), *Gelletich* (57) / *Geletich* (10), *Ghersin* (59), *Battestin* (51) / *Battestini* (5), *Giagnetich* (54) / *Lagnetich* (1), *Miscinich* (38) / *Mischinich* (13) / *Misscinich* (1), *Sirotnak* (52), *Tominich* (51), *Bascan* (43) / *Bafsan* (7), *Mrach* (32) / *Mrak* (18), *Maruŝich* (40) / *Marussich* (8) / *Maruscich* (1), *Valentin* (48), *Giacovaŝich* (35) / *Jacovaŝich* (10) / *Giacouaŝich* (1), *Franul* (36) / *Fragnul* (7), *Ghersanich* (32) / *Ghersancich* (6) / *Gherzanich* (3) / *Cherzanich* (1), *Crusich* (28) / *Kruxich* (10) / *Cruxich* (2) / *Krusich* (1), *Lettis* (27) / *Letis* (14), *Marcenich* (39), *Randich* (37), *Mandich* (36), *Staraz* (31) / *Staracz* (4), *Gedrisco* (33) / *Jedrisco* (1), *Blecich* (31), *Gasparinich* (31), *Petricich* (31), *Piglich* (30), *Massarich* (29), *Zmarich* (28), *Dobrez* (27), *Sepich* (27), *Minak* (13) / *Minach* (11), *Scozanich* (23) / *Scozzanich* (3), *Zahej* (25), *Zupar* (23) / *Zuppar* (1), *Colmanich* (23), *Kochich* (11) / *Kokich* (9) / *Cochich* (3), *Vischich* (23), *Rubinich* (22), *Lenaz* (21) / *Lenacz* (1), *Matcovich* (21) / *Matkovich* (1), *Dminach* (17) / *Dminak* (4), *Rumaz* (19) / *Rumacz* (2), *Vidovich* (20), *Boŝotinich* (19), *Ceh* (19), *Curelich* (19), *Lazarich* (18) / *Lazzarich* (1), *Muŝich* (19), *Turcovich* (18), *Blasich* (15) / *Blaxich* (2), *Cosmich* (17), *Fratar* (17), *Malinarich* (17), *Orlancich* (17), *Antich* (16), *Lovretich* (16), *Marcel* (16), *Vallich* (14) / *Valich* (2), *Bernecich* (15), *Cosul* (15), *Vidossich* (11) / *Vidussich* (4), *Bradicich* (13) / *Bradichich* (1), *Calligarich* (8) / *Caligarich* (6), *Fabianich* (13) / *Fabianitz* (1), *Mihovilich* (14), *Sepalich* (14), *Zvetan* (14), *Batticich* (13), *Cuzaich* (13), *Pletenicich* (13), *Bercich* (12), *Calcich* (12), *Giacich* (10) / *Giachich* (2), *Negrich* (12), *Pilepich* (12), *Zubich* (12), *Anicich* (11), *Bellinich* (11), *Brencich* (11), *Ciparich* (11), *Ferrari* (11), *Marculin* (11), *Prelcich* (11), *Sorich* (11), *Andrario* (8) / *Andrario* (2), *Gasparich* (10), *Cepich* (10), *Descovich* (10), *Marich* (10), *Stepanich* (10), *Tesoriere* (6) / *Tesorier* (4), *Vodopijch* (8) / *Vodopich* (2), *Andretich* (9), *Harapich* (9), *Latin* (9), *Martinelich* (9), *Pez* (5) / *Pecz* (4), *Roketich* (8) / *Rochetich* (1), *Voncina* (4) / *Wonsschina* (2) / *Wontschina* (2) / *Wonschina* (1), *Catuŝich* (8), *Cumicich* (8), *Pajsich* (8), *Picich* (8), *Popeskich* (5) / *Popeschich* (3), *Siganto* (8), *Turcich* (8), *Bassa* (7), *Berninich* (7), *Cercich* (7), *Chamsa* (4) / *Chamza* (2) / *Hamsa* (1), *Coscich* (4), *Glavina* (7), *Hupich* (7), *Ivanuŝich* (7), *Jurincich* (5) / *Giurincich* (2), *Marincich* (7), *Marlin* (7), *Marslich* (7), *Periŝich* (7), *Papich* (6), *Scalamera* (6), *Strah* (5) / *Strach* (1), *Calochira* (4) / *Callochira* (1), *Letcovich* (4) / *Letkovich* (1), *Würtich* (4) / *Vürtizh* (1) / *Wirtizh* (1), *Barcz* (5), *Blasinich* (5), *Giacovinich* (4) / *Giacouinich* (1), *Matetich* (4) / *Mattetich* (1), *Orlovaz* (3) / *Orlovacz* (2), *Roŝich* (5), *Spazzafumo* (5), *Wandling* (5), *Baretich* (4), *Bucich* (4), *Casimir* (4), *Chirole* (4), *Cigancich* (4), *Depolli* (4), *Jurcich* (3) / *Giurcich* (1), *Juricich* (4), *Jurjacz* (4), *Marcinich* (4), *Marcolin* (4), *Pagan* (4), *Pfaff* (2) / *Phaff* (2), *Raicich* (4), *Tomacich* (4), *Craglietto* (2) / *Craglietto* (1), *Franinich* (3), *Gherdossanich* (3), *Jurcovich* (3), *Kuczaich* (2) / *Kuzzaich* (1), *Lovrich* (3), *Marinich* (3), *Nudera* (3), *Pericich* (3), *Redich* (3), *Sepcich* (3),

Stangher (3), Surian (3), Tiblas (2) / Tibgliasc (1), Baicich (2), Bajocich (2), Basor (2), Bellemo (2), Berncich (2), Blaxenich (2), Blaxinich (2), Bochetich (1) / Boketich (1), Bonani (2), Bosnic (2), Caluich (2), Celina (2), Ceschiossi (1) / Cesehioffi (1), Clemen (2), Donaggio (2), Dvorzak (2), Galetich (2), Hotnik (2), Julich (1) / Juulich (1), Lupetich (2), Malinar (2), Marcovich (2), de Marcthal (1) / de Merzthal (1), Martinacich (2), Martinich (2), Marucih (2), Marulin (2), Matefsich (2), Matucz (1) / Matuz (1), Milletich (2), Mladinich (2), Polcich (2), Pollich (2), Percich (1) / Percich (1), Pribicsevics (2), Rojsovich (2), Rupani (1) / Ruppanni (1), Sentinich (2), Slama (2), Turiniza (2), Veggian (2), Vellujsich (2), Vrsichifjs (1) / Vrsichtz (1), de Zanchi (2), Agustini (1), Ama (1), Amoncich (1), Bandich (1), Barbarich (1), Baris (1), Belinich (1), Bellaz (1), Bencinich (1), Bercovich (1), Biscup (1), Bonifacio (1), Bravdicich (1), Buketich (1), Castavaz (1), Cenci (1), Ceschiotte (1), Clemente (1), Clinsich (1), Corich (1), Cosel (1), Cosich (1), Cucich (1), Dminich (1), Fabiani (1), Fabris (1), Gajjer (1), German (1), Gherdo (1), Grini (1), Grisillo (1), Hotnich (1), Hustin (1), Ivelich (1), Jalniczer (1), Janessich (1), Jerchich (1), Jurencich (1), Koller (1), Konkich (1), Kozem (1), Loocetich (1), Lozanich (1), Ludvig (1), Luretich (1), Maculin (1), Malabotich (1), Maravich (1), Marcelin (1), Martinolich (1), Marculin (1), Massich (1), Matejcich (1), Mauretich (1), Marcenich (1), Merslin (1), Merfsich (1), Millih (1), Mladencich (1), Mladenich (1), Mohorovich (1), Ninak (1), Orlanich (1), Pacetich (1), Pasquan (1), Perchion (1), Prapor (1), Prettegianni (1), Przijbil (1), Raddetich (1), Rampanich (1), Rojso (1), Sarjson (1), Saverio (1), Schiopez (1), Schunka (1), Scorich (1), Scrinsciak (1), Separich (1), Smrika (1), Snasich (1), Sponarich (17), Squarich (1), Stoaznich (1), Strajsich (1), Sujsan (1), Torognich (1), Trecich (1), Tursich (1), Viclovich (1), Viclussich (1), Villevich (1), Vittemberg (1), Voghel (1), Zenci (1), Zuliani (1).

Većina prezimena pripada hrvatskomu prezimenskom sustavu iako uočavamo nekoliko stranoga podrijetla, i to talijanskoga (*Bellemo, Ama, Spazzafumo, Adrario, Battistin, Siganto*⁴⁴, *Craglietto, Tesorier / Tesoriere, Saverio*), njemačkoga (*Würtich, Wandling, Vittemberg, de Merzthal*), najvjerojatnije bošnjačkog⁴⁵ (*Chamsa / Chamza / Hamza*), ali i nekoliko prezimena za koja ne možemo sa sigurnošću odrediti kojemu prezimenskom sustavu pripadaju (*Baša*⁴⁶, *Pfaff*⁴⁷, *Phaff, Schiopez, Merslin*).

44 Usp. Doričić i Eterović 2014: 176.

45 Usp. Šimunović 2006: 402.

46 Prezime *Baša* Petar Šimunović spominje u kontekstu srpskih prezimena (usp. Šimunović 2006: 28), ali moguće je da dolazi i od tur. *baša* (poglavar, starješina) pa otuda onda i u prezimenu *Malbaša*, čiju etimologiju Šimunović objašnjava ovako: „Turski Ma(h)al + *baša* (...) ‘starješina mahale’” (Šimunović 2006: 450). Ako i jest dio srpskoga prezimenskog sustava, tamo je najvjerojatnije došlo preko bošnjačkih prezimena.

47 Vjerojatno je riječ o prezimenu njemačkoga podrijetla, ali kako za to nemamo uporište u literaturi i drugim istraživanjima, pitanje podrijetla ovoga prezimena ostavljamo otvoreno.

Krštenici, baš kao i danas, obično nasljeđuju očevo prezime, dok nepriznata djeca nemaju upisano prezime iako se može pretpostaviti da su nosila majčino prezime. Uočavamo i nekoliko takvih upisa gdje očevo ime nije zabilježeno, a krštenici nose majčino prezime, kao u zapisu od 12. studenoga 1822., gdje *Mattheus Palmich* nosi prezime svoje majke *Helene Palmich*, zatim od 16. prosinca 1826., gdje krštenik *Iosephus Scozanich* nosi prezime svoje majke *Catharine Scozanich*, i 6. veljače 1829., gdje *Mathea Sepich* nosi prezime svoje majke *Marije Sepich*.

Rijetki su primjeri u kojima dijete nasljeđuje oba prezimena, kao *Giouanni Palmich Bertossich*⁴⁸, koji je naslijedio očevo (*Francesco Palmich*) i majčino (*Maria Bertossich*) prezime, odnosno *Maria Fabianich Valentin*⁴⁹, čiji su roditelji *Andrea Fabianich* i *Antonia Valentin*.

U dva smo primjera zabilježili, kako ih Petar Šimunović naziva, topičke priimke (usp. Šimunović 2009: 174) kojima se želi što preciznije identificirati osobu: *Angelo Zuliani di Visinada*⁵⁰ i *Lucia Rubinich da Moschenizze*⁵¹.

Prezime pripadnika plemićke obitelji *Persich* tvori se uz talijanski prijedlog *de*, vjerojatno kako bi se istaknulo njihovo plemićko podrijetlo, tim više što prezime Peršić nose i drugi žitelji Lovranštine koji nisu plemenitoga roda.

Iako smo se u ovome radu usmjerili na razdoblje od 1820. do 1860. godine, uočavamo da su od 1863. godine očevi krštenika gdjekad imenovani posredno: *Ioannes Marcenič, fil. Iacobi*⁵², *Mattheus fil. Mathia Scojanich*⁵³. S obzirom na to da takve zapise ne pratimo sve do kraja matične knjige, pa ni u zapisima istoga svećenika⁵⁴, možemo zaključiti da je riječ o osobitome načinu vođenja knjige jednoga zapisivača, a ne općeprihvaćenoj praksi u lovranskoj župi.

U proučavanome su dijelu matične knjige, dakle do 1860. godine, hrvatska prezimena zapisana talijanskom i latinskom grafijom. Međutim, od 29. rujna 1861. i dolaskom novoga svećenika koji je vodio matičnu knjigu, što razaznajemo prema drugačijemu rukopisu, hrvatska su prezimena češće bilježena hrvatskom grafijom. To uvelike olakšava čitanje i razumijevanje prezimena zapisanih do tada, osobito zato što za jedan fonem nerijetko postoji više grafema⁵⁵. Zanimljivo, semantički prozirna prezimena *Strah* i *Mrak* nisu prevedena na koji od

48 Zapis od 9. veljače 1824., a istu je prezimensku formulu naslijedila i njegova sestra *Maria Palmich Bertossich*, krštena 7. veljače 1826.

49 Zapis od 20. siječnja 1826.

50 Ime oca, zapis od 15. ožujka 1826. Vižinada je mjesto na sjeverozapadu Istre.

51 Zapis od 12. prosinca 1828.

52 Zapis od 22. srpnja 1863.

53 Zapis od 30. prosinca 1863.

54 Imena svećenika nisu zabilježena, ali prema različitim rukopisima možemo zaključiti kada su počeli i prestali voditi knjigu.

55 Primjerice fonem /c/ mogao je biti zabilježen grafemima <z> (*Zvetan, Castavaz*), <zz> (*Moschenizze*) i <c> (*Cigancich*), a /k/ grafemima: <c> (*Matcovich, Calcich*), <ch> (*Calochira, Dminach, Bochetich*) i <k> (*Boketich, Matkovich*).

gore navedenih jezika, već su (iako ne sustavno) zapisivana kao *Strach* i *Mrach*, dakle provedena je grafijska prilagodba, a ne leksička.

Još je Jozefinskim patentom iz 1780. godine (usp. Šimunović 2009: 176) propisano da imenska formula mora biti dvorječna pa ne čudi da većina krštenika nosi samo osobno ime i prezime. Međutim, nisu rijetka odstupanja od takvoga modela pa krštenici mogu imati jedno ili više krsnih imena, dva prezimena od kojih je ono drugo, iako su takvi primjeri rijetki, naslijeđeno od majke te obiteljski nadimak. Kako se može vidjeti iz popisa koji je naveden u redcima iznad, inventar prezimena nije raznolik. Kada se tomu pridoda i relativno oskudan inventar imena, dolazi do imenske homonimije⁵⁶ koja se dokida uvođenjem novoga prezimena, odnosno obiteljskoga nadimka (usp. Rogić 1966: 312, Čilaš Šimpraga 2006: 39): *Kruxich Antich*, *Kruxich Palmich*, *Kruxich Ralich* ili *Giacovašich Andrejčich*, *Giacovašich Franceschin*, *Giacovašich Furlanich*, *Giacovašich Vodopich*. Iako je obiteljskih nadimaka u korpusu manje nego prezimena, njihova se pojavnost može objasniti neujednačenošću i postupnim prihvaćanjem odredaba Jozefinskoga patenta. Ne bismo brzali sa zaključcima prije nego što proučimo i druge izvore koji obuhvaćaju razdoblje od 1820. do 1860. godine, no preliminarni rezultati pokazuju da od 1861. godine ne pratimo uopće ili pratimo vrlo rijetke upise obiteljskih nadimaka.

Donosimo popis pronađenih obiteljskih nadimaka te koliko su puta zabilježeni u korpusu:

Cuich (19), *Mattejcich* (8) / *Matejcich* (4), *Antich* (11), *Martinacich* (11), *Bellaz* (10), *Ivošich* (10), *Pecinich* (10), *Lucich* (9), *Baris* (7), *Barbarich* (6), *Bertossich* (6), *Castavaz* (5) / *Kastavaz* (1), *Micacich* (6), *Squarich* (6), *Urban* (6), *Vucich* (6), *Bevè* (5), *Bosco* (5), *Hrem* (5), *Basor* (2) / *Bazor* (2), *Bedina* (4), *Pacetich* (4), *Marich* (4), *Dindich* (4), *Jurancich* (4), *Rampagnich* (4), *Suelich* (4), *Supanich* (4), *Antoncich* (3), *Batticich* (3), *Cindarich* (3), *Dumich* (3), *Fuchiak* (3), *Jacovich* (3), *Kermalo* (3), *Munich* (3), *Petricich* (3), *Redich* (3), *Sapich* (3), *Secaturich* (2) / *Sechaturich* (1), *Strašsich* (3), *Zotich* (3), *Zulich* (3), *Bercovich* (2), *Bernabich* (2), *Clement* (2), *Craglich* (2), *Ferlan* (2), *Jancich* (2), *Juulich* (2), *Juusich* (1) / *Juufsich* (1), *Kersanacz* (1) / *Kersanaz* (1), *Marcovich* (2), *Mattessich* (2), *Mestrich* (2), *Mohorich* (2), *Nanetich* (2), *Naperdan* (2), *Orbich* (2), *Pastir* (2), *Percz* (1) / *Pertz* (1), *Popia* (2), *Schiopez* (1) / *Sciopez* (1), *Scoberrich* (2), *Vergognich* (2), *Vodopich* (1) / *Vodopijch* (1), *Zmarina* (2), *Andrejčich* (1), *Bazvarich* (1), *Belinich* (1), *Blasich* (1), *Bobincich* (1), *Cepich* (1), *Cergnar* (1), *Condaja* (1), *Crusich* (1), *Derdich* (1), *Drndich* (1), *Faber* (1), *Fazolin* (1), *Franceschin* (1), *Furlanich* (1), *Harapich* (1), *Hotnik* (1), *Ivalich* (1), *Ivulich* (1), *Jurjacz* (1), *Kraglich* (1), *Lupetich* (1), *Matischich* (1), *Matkovich* (1), *Mrak* (1), *Mulinarez* (1), *Mujsich* (1), *Pachia* (1), *Pahich* (1), *Palmich* (1), *Pandurich* (1), *Perchion* (1), *Percich* (1), *Perissa* (1), *Picich* (1), *Politich* (1), *Pollichich*

⁵⁶ Međutim, obiteljski nadimci ne jamče jednoznačnost pri identificiranju jer nije rijetkost da veći broj ljudi, mahom zbog relativno ograničenoga inventara imena, nosi isto ime, prezime i obiteljski nadimak (usp. Frančić 1994: 46).

(1), *Popeschich* (1), *Prapor* (1), *Princip* (1), *Redina* (1), *Saverio* (1), *Sentincic* (1), *Serapanich* (1), *Socol* (1), *Soparich* (1), *Stenta* (1), *Strah* (1), *Sveglich* (1), *Svojsich* (1), *Teronich* (1), *Tomacich* (1), *Tomicich* (1), *Valentin* (1), *Vindich* (1).

Obiteljski se nadimci prenose⁵⁷ s generacije na generaciju pa je i u proučavanoj matičnoj knjizi dijete naslijedilo prezime i obiteljski nadimak svoga oca:

Datum krštenja	Ime i prezime krštenika	Ime i prezime oca	Ime i djevojačko prezime majke
3. siječnja 1831.	Antonius Gelletich Marcovich	Ioannes Gelletich Marcovich	Maria Picich
1. listopada 1832.	Vincentius Palmich Bertofsich	Franciscus Palmich Bertofsich	Margareta Bresaz
3. travnja 1834.	Georgius Zvetan Fuchiak	Mattheus Zvetan Fuchiak	Hellena Jurinich
17. svibnja 1835.	Antonia Letcovich Barbarich	Ioannes Letcovich Barbarich	Maria Vlafsich
9. travnja 1836.	Catharina Crusich Antich	Ioannes Crusich Antich	Lucia Ciparich

Obiteljske nadimke rijetko dijele različite obitelji. Tako je, primjerice, nadimak *Cuich* zabilježen isključivo uz prezime *Ceh*, a *Urban* i *Antich* samo uz prezime *Cruxich* / *Crusich* / *Kruxich*. Nadimak *Castavaz* nalazimo samo uz prezimena *Popeskich* / *Popeschich* i *Staraz*, vjerojatno zato što je motiviran podrijetlom, dok je dio nadimaka zabilježen samostalno i kao prezime (*Antich*, *Baris*, *Barbarich*, *Basor*, *Belinich*, *Bellaz*, *Bercovich*, *Blasich*, *Cepich*, *Clement*, *Crusich*, *Harapich*, *Hotnik*, *Jurjacz*, *Juulich*, *Kersanaz*, *Lupetich*, *Marcovich*, *Marich*, *Martinacich*, *Matejcich*, *Matkovich*, *Mrak*, *Pacetich*, *Palmich*, *Perchion*, *Perchich*, *Picich*, *Popeschich*, *Prapor*, *Rampagnich*, *Redich*, *Saverio*, *Schiopez*, *Squarich*, *Strah*, *Tomacich*, *Valentin*, *Vodopich*).

Neka su prezimena i obiteljski nadimci zapisani u svojim grafijskim varijantama, što bi moglo ovisiti, kao i mnogo toga drugoga u proučavanoj matičnoj knjizi, o volji zapisivača (a što se možda najbolje vidi u načinu bilježenja imena babice *Ancile Depolli* koju isti svećenik bilježi kao *Ancillu Depolli*, *Ancilu Depoli*, *Ancilu Depolli*). Međutim, moguće je da su ogranci iste obitelji sami odlučili bilježiti svoje prezime na ovaj ili onaj način, o čemu u ovome trenutku nemamo konkretnijih dokaza pa to pitanje ostavljamo otvoreno.

⁵⁷ Anđela Frančić ističe da je „njihova nasljednost relativna. Prenoseći se s generacije na generaciju, oni žive stanovito vrijeme (...) da bi se ugasi (smrću ili odseljenjem) svojih nositelja i(li) bili zamijenjeni novima” (Frančić 1994: 36).

4. Zaključak

Proučavani korpus ne nudi previše iznenađenja u odnosu na antroponimij-ske podatke koje možemo pronaći u drugim izvorima s područja Lovranštine, kao ni u odnosu na matične knjige i ine izvore drugih područja u Hrvatskoj iz istoga razdoblja, osobito kada je riječ o osobnim imenima krštenika koja su obično kršćanskoga sloja, prema nuputcima Tridentskoga koncila. Imensko-prezimenska formula jest, poštujući odredbe Jozefinskoga patenta, najčešće dvorječna, ali uz česta odstupanja, pa tako krštenici nose više osobnih imena (nadjenutih prema svecu zaštitniku, roditeljima ili iz kojega drugog razloga koji ne možemo sa sigurnošću odrediti, primjerice je li riječ o pomodnim imenima ili imenu koje je dijete naslijedilo od kojega daljeg pretka) i obiteljski nadimak. Obiteljski je nadimak nasljedan – krštenik nasljeđuje obiteljski nadimak koji nosi i njegov otac. Pozornim se čitanjem ove matične knjige dade rekonstruirati društvena, vjerska i kulturološka slika Lovranštine od početka do sredine 19. stoljeća, rodbinske veze i različita zanimanja njezinih žitelja, imena stranaca koji su naseljavali taj kraj, primjerice obitelji Würtich, Wandling i Vittemberg, te pripadnika nekadašnjih plemićkih obitelji. Ovim smo radom počeli prikazivati antroponimijsku sliku lovranske župe od 1820. do 1860., no za potpunu je analizu potrebno proučiti ostatak matične knjige (do 1890. godine), osobito zato što su u njoj prezimena bilježena hrvatskom grafijom, što olakšava čitanje nekih prezimena zapisanih u starijemu dijelu matične knjige.

Izvori

1. Matična knjiga krštenih župe Lovran. URL: <https://www.familysearch.org/ark:/61903/3:1:3Q57-L99X-GWJN?wc=9R2Z-7M9%3A391644801%-2C392357201%2C392357401&cc=2040054> (2. ožujka 2020.).

Literatura

1. Čilaš Šimpraga, Ankica. 2006. „Obiteljski nadimci u Promini“. *Folia onomastica Croatica*, 15, str. 39–69.
2. Čilaš Šimpraga, Ankica; Dubravka Ivšić Majić; Domagoj Vidović. 2018. *Rječnik suvremenih hrvatskih imena*. Zagreb: Institut za hrvatski jezik i jezikoslovlje.
3. Doričić, Robert; Ivana Eterović. 2014. „Antroponimija u ispravama lovranskoga notarskog ureda iz druge polovice 18. stoljeća“. *Zbornik Lovranščine*, 3, str. 164–188.
4. Dovranić, Ivan. 2002. „Popis matičnih knjiga s područja Šibensko-kninske županije“. *Arhivski vjesnik*, 45, str. 161–190.
5. Frančić, Anđela. 1994. „Međimurski obiteljski nadimci“. *Rasprave Zavoda za hrvatski jezik*, 20, str. 32–66.

6. Frančić, Anđela. 2014. „Osobna imena u matičnoj knjizi krštenih uvrštenoj u Kvadernu kapitula lovranskog”. *Zbornik Lovranščine*, 3, str. 137–162.
7. Frančić, Anđela. 2016. „Hrvatska antroponimija poslije Tridentskog koncila”. *Tridentska baština. Katolička obnova i konfesionalizacija u hrvatskim zemljama*. Zrinka Blažević, Lahorka Plejić Poje (ur.). Zagreb: Matica hrvatska – Katolički bogoslovni fakultet u Zagrebu – Filozofski fakultet Družbe Isusove u Zagrebu, str. 491–503.
8. Morić-Mohorovičić, Borana; Andrea Car. 2014. „Filološko čitanje vinodolskih matičnih knjiga”. *Zbornik radova s Međunarodnoga znanstvenog skupa Riječki filološki dani 9*. Diana Stolac (ur.). Rijeka: Filozofski fakultet u Rijeci, str. 377–386.
9. Rogić, Pavle. 1966. „Antroponimija i porijeklo stanovništva u naseljima srednjeg velebitskog Podgorja”. *Hrvatski dijalektološki zbornik*, 2, str. 303–323.
10. Šimunović, Petar. 2006. *Hrvatska prezimena*. Zagreb: Golden marketing – Tehnička knjiga.
11. Šimunović, Petar. 2009. *Uvod u hrvatsko imenoslovlje*. Zagreb: Golden marketing – Tehnička knjiga.
12. Žigulić, Roberto; Sanja Biloš Žigulić. 2012. „Stanovništvo istočnog dijela lovranske gradske jezgre u XIX. stoljeću”. *Zbornik Lovranščine*, 2, str. 85–115.
13. Žigulić, Roberto; Sanja Biloš Žigulić. 2014. „Stanovništvo južnog dijela lovranske gradske jezgre u XIX. stoljeću”. *Zbornik Lovranščine*, 3, str. 233–282.
14. Žigulić, Roberto; Sanja Biloš Žigulić. 2016. „Stanovništvo zapadnog dijela lovranske gradske jezgre u XIX. stoljeću”. *Zbornik Lovranščine*, 4, str. 73–129.
15. Žigulić, Roberto; Sanja Biloš Žigulić. 2018. „Stanovništvo sjevernog dijela lovranske gradske jezgre u XIX. stoljeću”. *Zbornik Lovranščine*, 5, str. 51–110.

Summary

ANTHROPONYMY IN REGISTER OF BAPTISMS OF THE PARISH OF LOVRAN (1820-1860)

Registers of baptisms are source for historical, sociological, onomastic, historical linguistic, even a medical researches, and by constant work on digitalisation of Croatian archival materials, they are easily accessible. One of those quality sources for anthroponomastic researches is a website Family Search (<https://www.familysearch.org>). It is a base of easily accessible registers of baptisms, marriages and deaths which is founded by Genealogical Society of Utah. This paper analyses first names and family names in the register of baptisms of the parish of Lovran from January 2, 1820 to January 1, 1860. This paper tries to continue researching anthroponyms of Lovran area which has already been partly analysed from other sources.

Keywords: Lovran, register of baptisms, first name, anthroponymy, Croatian language